

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація харчування туристів в готельних комплексах

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів ступеня
вищої освіти

бакалавр

молодший бакалавр,
бакалавр чи магістр

року набору 2019

курсу

3

номер курсу, на якому викладається дисципліна

форма навчання

денна/заочна

форма навчання

статус дисципліни

вибіркова

Розробник:

Липовий Денис Васильович,
вмикладач кафедри туристичного та
готельного бізнесу

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

Програму розроблено на підставі силябусу навчальної дисципліни, затвердженого на засіданні методичної ради інституту, протокол від 28.04.2021 р. № 4, п. 3

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії інституту, протокол від 17.05.2021 р. № 7.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів комплексного уявлення про системи обслуговування споживачів на підприємствах сфери обслуговування, в тому числі індустрії гостинності та туризму на основі міжнародного та вітчизняного досвіду. Набуття навичок з розробки технологічного процесу сервісного обслуговування споживачів, технологічного процесу виготовлення кулінарної продукції та забезпечення належного рівня якості продукції і послуг під час організації турів різної спрямованості.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості харчування туристів під час організації турів різної спрямованості, а також отримання навичок з процесу надання послуг харчування у готелях та організації сервісу, вивчення нових форм організації готельного-ресторанного обслуговування з практики провідних зарубіжних та вітчизняних готельних підприємств.

У результаті вивчення дисципліни студент має:

знати:

- сучасні технології по створенню нових продуктів і послуг, технологій розробки послуги і управління процесом надання і просування послуг в туристичній індустрії;
- організація обслуговування послугами харчування у туристичній індустрії;
- методи і форми організації обслуговування споживачів закладів ресторанного господарства у туристичній індустрії;
- етапи технологічного циклу виробництва продукції ресторанного господарства, показники її якості;
- дія на організм основних складових речовин їжі;
- основи раціонального харчування.
- принципи організації обслуговування туристів харчуванням в місцях проживання, поза ними, на шляху прямування на різних видах транспорту.

вміти:

- надати характеристику процесу організації обслуговування та надання послуг на підприємствах ресторанного господарства з урахуванням запитів різних категорій туристів з використанням сучасних технологій, форм і методів обслуговування
- розробляти виробничі програми у закладах ресторанного господарства, раціонально і ефективно організувати виробничий процес організації праці, організувати обслуговування туристів, виконувати технологічні розрахунки.
- проводити моніторинг ступеня задоволеності споживачів якістю послуг громадського харчування;
- застосовувати отримані знання в області організації громадського харчування при проектуванні туристичного продукту для організованих і самодіяльних туристів, при укладанні договорів на організацію харчування туристів у підприємствах громадського харчування при туристично-готельних комплексах і в загальнодоступній мережі та контролі за їх виконанням

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сучасне визначення комплексу послуг підприємств харчування

Особливості виробничо-торговельної діяльності підприємств харчування в умовах ринкової економіки. Типи підприємств ресторанного господарства у туристичній індустрії; класифікація послуг, які надаються закладами ресторанного господарства і вимоги до них. Класифікація закладів ресторанного господарства. Підходи до класифікації закладів ресторанного господарства в різних країнах світу. Форми і методи обслуговування, обслуговування в номерах. Форми і види розрахунків з клієнтами за харчування всередині готельного комплексу. Організаційна структура управління рестораном при готелі.

Тема 2 . Послуги підприємств харчування як складова частина туристичної індустрії

Роль і місце туризму в сучасному суспільстві. Загальні закономірності розвитку туризму в Україні. Туристична інфраструктура як сукупність спеціалізованих підприємств туристичного обслуговування. Тенденції, стратегія та концепція розвитку ресторанного господарства як складової інфраструктури туризму. Організація взаємодії туристичних підприємств з підприємствами харчування.

Тема 3 . Організація обслуговування туристів

Складові організації харчування в туризмі. Додаткові та супутні послуги харчування. Організація харчування в ЗРГ. Обслуговування туристів у закладах розміщення. Особливості обслуговування у готелях. Організація харчування в готельному номері.

Тема 4. Організація харчування туристів. Види обслуговування і сервіс

Вимоги до організації харчування туристів. Сніданок. Напів пансіон. Повний пансіон. All inclusive. Класифікація форм обслуговування. Шведський стіл, табльдот, а парт, а ля карт, буфетне обслуговування, банкетний сервіс. Основні способи подавання страв і закусок. Правила подавання холодних страв і закусок, гарячих закусок, перших страв, других страв, десертів та напоїв. Французький сервіс. Англійський сервіс. Американський сервіс. Ненецький сервіс.

Тема 5 Обмеження в харчуванні у туристів різних національностей, особливості складання меню для іноземних туристів

Організація харчування іноземних туристів. Організація обслуговування іноземних туристів у ЗРГ. Організація обслуговування іноземних туристів у дорозі. Комплексне обслуговування іноземних туристів з діловими цілями.

Тема 6. Організація харчування в турах з активним способом пересування

Особливості організації турів. Вимоги до організації харчування турів, турів для спортсменів, мисливських, рибальських та інших турів. Організація харчування в турах з активним способом пересування. Водно-сольовий режим, основи складання і розрахунку меню. Основи технології приготування їжі. Контроль якості продуктів харчування. Харчовий раціон при спортивному туризмі.

Розробка добового раціону харчування. Режим харчування. Використання основних продуктів харчування в поході та їхня характеристика. Поповнення запасів продуктів на маршруті.

Тема 7. Організація харчування в гастрономічному туризмі

Заклади національної кухні. Історія та рецептура національної кухні відповідно до сезонів. Екзотичні гастрономічні продукти. Кухні світу. Винний туризм. Технологія та організація проведення гастрономічних фестивалів.

Тема 8. Організація харчування туристів, які подорожують з лікувально-оздоровчою метою

Лікувально-оздоровчі тури в Україні. Загальні принципи організації лікування та оздоровлення на курортах. Лікувальне харчування. Характеристика дієтичного харчування за системою М. І. Певзнера. Технологічна обробка продуктів при лікувально-оздоровчому харчуванні.

Тема 9. Організація харчування туристів у транспортних подорожах і під час транспортного обслуговування

Харчування туристів у дорозі. Обслуговування пасажирів на залізничному транспорті. Обслуговування пасажирів на авіатранспорті. Особливості організації харчування та обслуговування пасажирів. Обслуговування пасажирів на водному транспорті.

Назви тем	Обсяг у годинах																								
	денна форма												заочна форма												
	повна						скорочена						повна						скорочена						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					
Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	28		28		124	180/6	6		6		168													

Навчальні матеріали з освітнього компоненту доступні у відповідному інтерактивному курсі на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: <http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=4023>

4. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Сучасне визначення комплексу послуг підприємств харчування

1. Форми і види розрахунків з клієнтами за харчування всередині готельного комплексу.
2. Організаційна структура управління рестораном при готелі.
3. Стан і перспективи розвитку закладів ресторанного господарства у туристичній індустрії.
4. Характеристика основних та додаткових послуг ресторанів .
5. Нетрадиційні методи і форми обслуговування споживачів в ресторанах у туристичній індустрії.

Тема 2 . Послуги підприємств харчування як складова частина туристичної індустрії

1. Стан розвитку туризму в Україні
2. Історія та передумови розвитку туризму
3. Фактори, що впливають на розвиток туризму
4. Індустрія гостинності і місце в ній ресторанного господарства.

Тема 3 . Організація обслуговування туристів

1. Види попередньої сервіровки столів в залежності від характеру обслуговування.
2. Вимоги до обслуговуючого персоналу.
3. Характеристика засобів, які покращують організацію праці обслуговуючого персоналу.
4. Змішані форми обслуговування споживачів та сфери їх застосування.

Тема 4. Організація харчування туристів. Види обслуговування і сервіс.

1. Основні способи подавання страв і закусок.
2. Правила подавання холодних страв і закусок
3. Правила подавання гарячих закусок
4. Правила подавання перших страв, других страв,
5. Правила подавання десертів та напоїв.

Тема 5 Обмеження в харчуванні у туристів різних національностей, особливості складання меню для іноземних туристів

1. Обмеження в харчуванні у туристів різних національностей, віросповідання і віку.
2. Правила складання меню для іноземних туристів.

Тема 6. Організація харчування в турах з активним способом пересування

1. Контроль якості продуктів харчування.

2. Харчовий раціон при спортивному туризмі. Розробка добового раціону харчування. Режим харчування. Використання основних продуктів харчування в поході та їхня характеристика.
3. Поповнення запасів продуктів на маршруті.

Тема 7. Організація харчування в гастрономічному туризмі

1. Екзотичні гастрономічні продукти. Кухні світу. 2.
2. Винний туризм.
3. Технологія та організація проведення гастрономічних фестивалів.

Тема 8. Організація харчування туристів, які подорожують з лікувально-оздоровчою метою

1. Лікувальне харчування.
2. Технологічна обробка продуктів при лікувально-оздоровчому харчуванні.

Тема 9. Організація харчування туристів у транспортних подорожах і під час транспортного обслуговування

1. Особливості організації харчування та обслуговування пасажирів.
2. Обслуговування пасажирів на водному транспорті.

Зміст, порядок виконання та критерії оцінювання самостійної роботи студентів наведено у відповідному інтерактивному курсі на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту:

<http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=4023>

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються наступні форми оцінювання та схема розподілу балів:

	Рейтингові оцінки	Макс. бали за формами навчання	
		денна	заочна
1	Поточний контроль	60	60
1.1	<i>Тема 1. Сучасне визначення комплексу послуг підприємств харчування</i>		
	Укладання глосарію за темою	1	
	Виконання практичної роботи	1	
	Тестування на Порталі	5	5
1.2	<i>Тема 2 . Послуги підприємств харчування як складова частина туристичної індустрії</i>		
	Укладання глосарію за темою	1	2
	Виконання практичної роботи	1	3
	Тестування на Порталі	5	5
1.3	<i>Тема 3 . Організація обслуговування туристів</i>		
	Укладання глосарію за темою	1	
	Виконання практичної роботи	1	
	Тестування на Порталі	5	5
1.4	<i>Тема 4. Організація харчування туристів. Види обслуговування і сервіс</i>		
	Укладання глосарію за темою	1	2
	Виконання практичної роботи	1	3
	Тестування на Порталі	5	5
1.5	<i>Тема 5 Обмеження в харчуванні у туристів різних національностей, особливості складання меню для іноземних туристів</i>		
	Укладання глосарію за темою	1	2
	Виконання практичної роботи	1	3
	Тестування на Порталі	5	5
1.6	<i>Тема 6. Організація харчування в турах з активним способом пересування</i>		
	Укладання глосарію за темою	1	
	Виконання практичної роботи	1	
	Тестування на Порталі	5	5
1.7	<i>Тема 7. Організація харчування в гастрономічному туризмі</i>		
	Укладання глосарію за темою	1	
	Виконання практичної роботи	1	
	Тестування на Порталі	5	5
1.7	<i>Тема 8. Організація харчування туристів, які подорожують з лікувально-оздоровчою метою</i>		
	Укладання глосарію за темою	1	
	Виконання практичної роботи	1	
	Тестування на Порталі	5	5
	<i>Тема 9. Організація харчування туристів у транспортних подорожах і під час транспортного обслуговування</i>		
	Укладання глосарію за темою	1	
	Виконання практичної роботи	1	

	Тестування на Порталі	4	5
2	Підсумковий семестровий контроль (письмова екзаменаційна робота)	40	40
2.1	Завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування)	20	20
2.2	Завдання на оцінювання практичних навичок (ситуаційне завдання)	10	10
2.3	Завдання на оцінювання професійних вмінь (ситуаційне завдання)	10	10
3	Оцінка з дисципліни	100	100

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС. Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела інформації

1. Архіпов В. В. Ресторанна справа : Асортимент, технологія і управління якістю продукції в сучасному ресторані. 3-тє вид. : навч. посібн. / В. В. Архіпов. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 382 с.
2. Борисова О.О. Харчування спортсменів: практичні рекомендації : метод. посібник / О.О. Борисова. – Київ : Спорт, 2007. – 132 с.
3. Готельний і ресторанний бізнес в Україні та світі [Електронний ресурс] : [веб-портал організації]. – Режим доступу: <http://www.hotelbiz.com.ua>. – Станом на 28.08.2019. – Назва з екрану.
4. Мальська М. П. Ресторанна справа : технологія та організація обслуговування туристів (теорія та практика), підручник М. П. Мальська, О. М. Гаталюк, Н. М. Ганич. – Київ : – Центр учбової літератури, 2013. – 304 с.

10.2. Додаткові джерела інформації

5. Організація обслуговування у закладах ресторанного господарства : підручник : [для вищ. навч. закл.] / за ред. Н. О. П'ятницької. – 2-ге вид. перероб. та допов. – Київ : Центр учбової літератури, 2016 – 584 с.
6. Пономарьов П. Х. Безпека харчових продуктів та продовольчої сировини / П. Х. Пономарьов, І. В. Сирохман. – Київ : Лібра, 1999. -272 с.
7. П'ятницька Г. Т. Інноваційні ресторани технології : основи теорії : навч. посіб. /Г. Т. Пятницька, Н. О. П'ятницька. – Київ : Кондор, 2013. – 250с.
8. Шандор Ф. Ф. Сучасні різновиди туризму : підручник/ Ф. Ф. Шандор, М. П. Кляп. – Київ : Знання, 2013. – 334 с.